

فصل

رژیم مصرف رسانه‌ای

درس ۲۰

مراقب اضافه‌بار باشید!

در درس قبل از شما خواسته شد، میزان «صرف رسانه‌ای» خود را در طول هفته در جدول صفحه ۱۵۲ بنویسید و نتیجه را جلسه بعد به کلاس بیاورید. اکنون با همان نتایج کار را ادامه می‌دهیم.

فعالیت گروهی

- میزان «صرف رسانه‌ای» خود در طول هفته را در گروه ارائه، و با دیگر اعضا مقایسه کنید.
- چه تفاوت و شباهتی بین مصرف رسانه‌ای اعضای گروه وجود دارد؟
- بیشترین و کمترین میزان استفاده متعلق به کدام رسانه است؟
- جمع کل ستون آخر برای هر نفر چند ساعت و دقیقه است؟
- میانگین مصرف رسانه‌ای اعضای گروه در یک هفته چند ساعت و دقیقه است؟

نتیجهٔ بررسی‌های گروه خود را روی مقوا یا تابلو بنویسید. نتایج را با دیگر گروه‌ها مقایسه کنید.

- در مجموع، بیشترین و کمترین میزان استفاده متعلق به کدام رسانه است؟
- میانگین مصرف رسانه‌ای کلاس در یک هفته چند ساعت و دقیقه است؟
- در کلاس درباره هدف خود از کاربرد پرمصرف‌ترین رسانه‌ها گفت و گو کنید. هدف شما با کدام موارد زیر همخوانی دارد؟
- دریافت و انتشار خبر و اطلاعات
- تفریح و سرگرمی
- آموزش و انتقال فرهنگ
- دریافت و ارائه راهنمایی

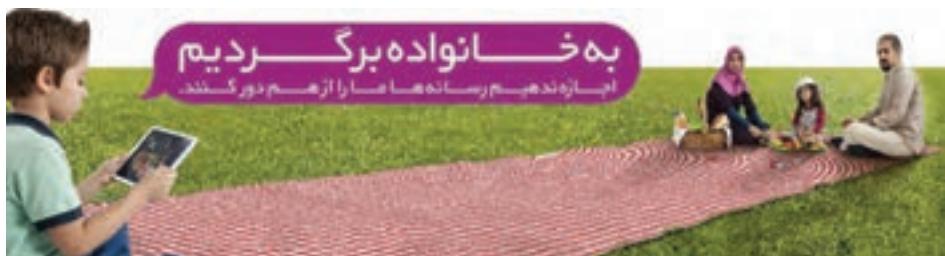
رژیم مصرف

همهٔ ما برای زنده ماندن و داشتن جسمی سالم، نیازمند خوردن و آشامیدن هستیم؛ اما هر چیز را برای تغذیه انتخاب نمی‌کنیم. می‌دانیم که مواد غذایی ارزش‌های غذایی مختلف دارند و همه به یک اندازه برای سلامت مفید نیستند. بسته به جنسیت، سن، وزن، قد، وضعیت جسمانی و با مشورت و راهنمایی بزرگ‌ترها و مختصصان باید از یک دستورالعمل صحیح در انتخاب و مصرف مواد غذایی استفاده کنیم. رعایت این دستورالعمل یا «رژیم مصرف» غذایی به ما قدرت انتخاب در رویارویی با انواع خوردنی‌ها را می‌دهد و می‌تواند تا حدی زیاد سلامت ما را تضمین کند.

- آیا در رژیم غذایی، برای خوردن و آشامیدن برخی مواد ممنوعیت مطلق وجود دارد؟
- آیا می‌توانیم خوراکی‌های سالم و مفید را به هر میزان و در هر زمانی استفاده کنیم؟
- پیام‌های رسانه‌ای را نیز می‌توان همانند غذای روح در نظر گرفت با این تفاوت که حجم و گوناگونی پیام‌های رسانه‌ای، که در طول روز به ما می‌رسد، گاهی اوقات خیلی بیشتر از خوراکی‌های در دسترس ماست! به همین دلیل ضروری است که در برابر جریان سیل آسای پیام‌ها، رژیمی انتخاب کنیم تا ضمن

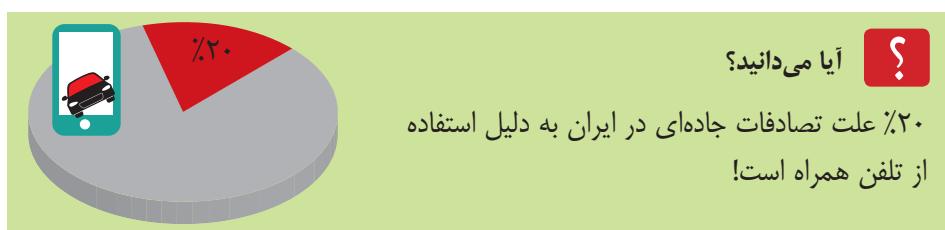
درجه‌بندی رسانه‌های دور و اطرافمان از میان اطلاعات و پیام‌های پیرامونی، آنچه را مورد نیازمان هست، دریافت کنیم. همچنین تشخیص دهیم که کدامیک از پیام‌های رسانه‌ای را نادیده بگیریم و از رویارویی با آنها پرهیز کنیم تا در برابر حجم انبوه اطلاعات و پیام‌های درست و نادرست، ضمن مدیریت هوشمندانه بهره‌مندی از پیام‌های رسانه‌ای، قدرت تحلیل، نقد و پردازش ذهنی‌مان را از دست ندهیم. چلوکباب حتی اگر با بهترین گوشتش و بهترین شکل هم پخته شود، زیاد خوردنش دل درد می‌آورد! یعنی در رژیم مصرف مواد غذایی هم باید مشروط و محدود عمل کرد؛ مشروط به سالم بودن و محدود به میزان مورد نیاز. همین دستور را برای رسانه‌ها نیز به کار می‌بندیم. بسیاری از ما از رسانه‌ها برای پر کردن اوقات فراغت یا تنهایی خود استفاده می‌کنیم و وقتی به خود می‌آییم که ساعتها مشغول تماشای تلویزیون، بازی‌های ویدئویی، و بگردی و فعالیت در شبکه‌های اجتماعی هستیم و دیگر وقت، توان و حوصله‌ای برای تکالیف درسی یا گفت‌و‌گو با اعضای خانواده نمانده است. برای اینکه رسانه‌ها وسیله رشد و اعتلالی ما – و نه مانع شکوفایی استعدادها – باشند، باید با اولویت‌بندی به سراغ استفاده از رسانه‌ها برویم و مشروط و محدود از آنها استفاده کنیم.

گفت‌و‌گوی کلاسی

- آیا با دیدگاه استفاده مشروط و محدود از رسانه‌ها موافق هستید؟ چرا آری، چرا خیر؟
- در صورت موافقت با استفاده مشروط و محدود به کمک هم کلاسی‌های خود چند اولویت مهم را در استفاده روزانه از زمان و رسانه‌ها نام ببرید و جدول زیر را تکمیل کنید.
- به نظر شما در استفاده از رسانه‌ها چه محدودیت‌ها و شروطی را باید در نظر گرفت؟

اولویت‌های مهم در استفاده روزانه از زمان و رسانه‌ها	محدودیت‌ها و شروط مهم در استفاده از رسانه‌ها
☐ تکالیف درسی ☐ حضور در جمع خانواده و گفت‌و‌گو با آنها ☐ دید و بازدید از خویشاوندان و آشنايان ☐ ورزش و فعالیت روزانه بدنی ☐ نفریحات واقعی و گشت و گذار در طبیعت	☐ قیمت ☐ زمان ☐ ارزش‌ها و باورها

فعالیت گروهی

فرض کنید در ورود به صفحهٔ یک خبرگزاری برخط (آنلاین) با عنوان خبری زیر روبرو می‌شوید:

۲۵ کدام یک از عنوان‌ها (تیترها) شما را به دنبال کردن مطلب، بیشتر ترغیب می‌کند؟ به چهار مورد از جذاب‌ترین عنوان‌ها نمرهٔ پنج و به چهار مورد از غیرجذاب‌ها نمرهٔ صفر بدھید؛ سپس نمره‌های اعطایی خود را با هم‌گروه‌ها و گروه‌های دیگر مقایسه کنید.

ردیف	عنوان (تیتر) خبر	از مشهدی	نام
۱	مصطفی مهاجم تیم سپاهان اصفهان در تمرینات		
۲	ساخت آسپیرین جدید با کمک سم مار!		
۳	حمایت شرم آور نمایندهٔ کنگره آمریکا از حملات داعش در تهران		
۴	شهر رئیس جمهوری کرواسی در سفر به تهران کجا بود؟		
۵	کشف یک خمپاره در یک پروژه ساختمانی تهران		
۶	نجات حیوانات از تله‌های تکاملی		
۷	بانک مرکزی: ارز امسال تکنرخی می‌شود.		
۸	فعالیت ۱۸ هزار جاسوس سیا در عراق و افغانستان		
۹	افزایش نرخ ۱۰ درصدی کرایه حمل و نقل		
۱۰	شایعه استعفای وزیر بهداشت تکذیب شد.		
۱۱	دلایل مجرد ماندن خانم بازیگر کشف شد!		

ردیف	عنوان (تیتر) خبر	زمانی	شنبه
۱۲	کاهش قیمت طلای سیاه و زرد		
۱۳	افزایش تولید آبزیان در کرمان		
۱۴	بازیگر سرشناس مریم فوتیال شد.		
۱۵	افشای داستان واقعی کودک سوری		
۱۶	عکس: مرکز سرویس مازراتی در تهران		
۱۷	پردرآمدترین بازیگر جهان معرفی شد.		
۱۸	بلعیدن بچه توسط مار در مقابل چشمان مادر+عکس		
۱۹	عکس: شلوار عجیب این بازیگر سوژه شد!		
۲۰	ایران میزبان هفته دوم لیگ جهانی والیبال		
۲۱	(کویر لوٹ) به عنوان نخستین اثر طبیعی ایران در فهرست میراث جهانی یونسکو به ثبت رسید.		
۲۲	۱۰ زوج ثروتمند جهان + تصاویر		
۲۳	بازیگر مشهور زن در جشن دامادی بازیکن پرسپولیس + عکس		
۲۴	فرزند گمشده خانواده انگلیسی در اسپانیا پیدا شد! + تصاویر		
۲۵	پرداخت سود سهام عدالت		

همان طور که می‌بینید، برخی عنوان‌ها به گونه‌ای جنجالی انتخاب شده است تا مخاطب را تحریک کند و احساسات و علایقش را برانگیزد تا روی عنوان کلیک، و ادامه خبر را دنبال کند؛ اما سؤال اینجاست که این اخبار و اطّلاعات به ظاهر جالب و جنجالی، چقدر ارزشمند و کاربردی است. یک بار دیگر عنوان‌ها را بخوانید و این بار به کاربردی‌ترین و ارزشمندترین اخبار و اطّلاعات نمره پنج، و به بی‌ارزش‌ترین و غیرکاربردی‌ترین، صفر بدیده؛ سپس نمره‌های خود را با هم‌گروهی‌ها و گروه‌های دیگر مقایسه کنید.

■ از نظر بیشتر افراد کلاس کدام عنوان‌ها بی‌ارزش و بی‌فایده و کدام عنوان‌ها کاربردی و ارزشمند است؟

■ در مورد کدام عنوان‌ها توافق وجود ندارد؟ چرا؟

خیلی وقت‌ها اخبار و اطلاعات به همراه رنگ و لعب زیاد و با استفاده از کلمات فریبینده و به صورت جذاب ارائه می‌شود و ممکن است ما را ساعتها به خود مشغول کند؛ اما با کمی دقّت در این‌گونه پیام‌ها، متوجه می‌شویم که بر خلاف ظاهر فریبینده و جذابشان، محتوایی سطحی و توخالی دارند و علی‌رغم سرگرم‌کنندگی و جالب بودن، ارزش چندانی ندارند و اطلاعاتی ارزشمند به ما اضافه نمی‌کنند. به این نوع اخبار و اطلاعات، **خبر و اطلاعات زرد** گفته می‌شود. به نظر شما اخبار و اطلاعات زرد بیشتر در کدام رسانه‌ها ارائه می‌شود؟ چرا؟

عکس و مکث

فعالیت در خانه

چند نشریه (مجله و ...) را بررسی کنید. عنوان‌ها و اخبار زرد آن را مشخص، و نتایج کار خود را جلسه بعد به کلاس ارائه کنید.

درس ۲۱

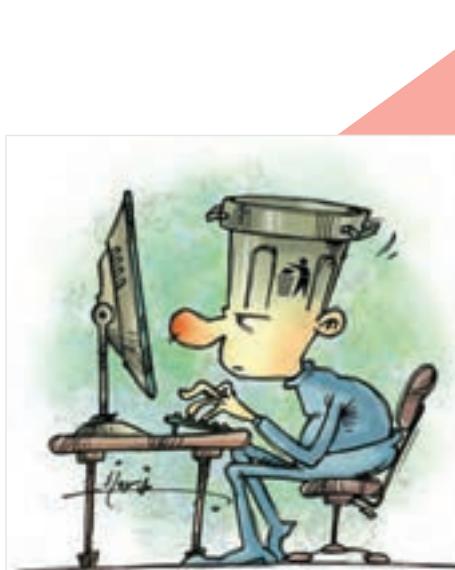
من از رسانه‌ها هوشمندانه استفاده می‌کنم!

امروزه ما گریزی از رویارویی با رسانه‌ها و پیام‌های رسانه‌ای نداریم. فناوری‌های نوین ارتباطی وضعیتی را فراهم ساخته‌اند که افراد در کمترین زمان با کمترین هزینه، پیام‌های تولیدی خود را به صورت جهانی انتشار می‌دهند؛ این امر ما را با پدیده‌ای به نام «**سرریز اطلاعات**» روبرو ساخته است. سرریز اطلاعات وضعیتی است که در آن، در زمینهٔ یک موضوع، بیش از اندازهٔ اطلاعات موجود است. این پدیده می‌تواند موجب اضطراب و سردرگمی افراد و ناتوانی در تصمیم‌گیری در انتخاب یا صرف‌نظر کردن از همه یا بخشی از اطلاعات شود. از سوی دیگر رسانه‌ها هم در رقابت با یکدیگر، در ارائهٔ انبوهی از اطلاعات، سعی در استفادهٔ حداکثری از فنون اقتاع برای جذب ما دارند. در این حالت اگر مهارت انتخاب‌گری را نیاموخته باشیم به آنچه جذاب‌تر و قانع‌کننده‌تر – و نه لزوماً مورد نیاز و مفیدتر – است، جذب، و گاه به استفاده از آن وابسته می‌شویم؛ این وابستگی گاهی چنان پیش می‌رود که به «**اعتیاد رسانه‌ای**» منجر می‌شود.

در باره پرسش‌های زیر گفت و گو کنید.

- مفهوم «سرریز اطلاعات» چه مثال‌هایی را در ذهن شما تداعی می‌کند؟
- سرریز اطلاعات ما را با چه مشکلاتی روبرو می‌سازد؟
- نقش مثبت یا منفی ما در سونامی «سرریز اطلاعات» چیست؟
- به نظر شما «معتاد رسانه‌ای» چه ویژگی‌هایی دارد؟
- امروزه اعتیاد به کدام رسانه‌ها بیشتر است؟ آیا سن، جنسیت و ... در اعتیاد رسانه‌ای اثرگذار است؟
- چه چیزهایی زمینه برای اعتیاد رسانه‌ای را فراهم می‌کند؟
- چگونه می‌توان با اعتیاد رسانه‌ای مقابله یا آن را ترک کرد؟
- به نظر شما بین «سرریز اطلاعات» و «اعتیاد رسانه‌ای» رابطه‌ای وجود دارد؟ دلیل خود را برای پاسخی که داده‌اید، بیان کنید.

در جدول زیر تعدادی از نشانه‌های «اعتیاد رسانه‌ای» درج شده است. با انتخاب یکی از درجات مقیاس برای هر نشانه، وضعیت خود را ارزیابی کنید؛ سپس نتایج را در کلاس مطرح، و با دیگران مقایسه و گفت و گو کنید.

مقياس	گزاره	جمع
۱۰	۵	۱۵
۸	۶	۱۴
	به ورزش و فعالیت‌های بدنی بی میلی نشان می‌دهم.	۱
	استفاده از رسانه (اینترنت و ...) همه فکر و ذهن مرا مشغول کرده است.	۲
	هنگامی که برای وقت‌گذرانی بیش از حد در استفاده از رسانه مورد اعتراض واقع می‌شوم، حالت تدافعی به خود می‌گیرم.	۳
	برای تهیه رسانه و مزومات آن (خرید گوشی، شارژ و ...)، بیش از حد، و گاه بدون اطلاع والدین هزینه می‌کنم؛ حتی پولی که برای سایر نیازها در نظر گرفته شده است.	۴
	دسترسی به رسانه در من حالت شدید وجود و شادی را برمی‌انگیرد.	۵
	هنگام استفاده از رسانه، حساب زمان از دستم خارج می‌شود.	۶
	از ساعات لازم برای وقت استراحت خود برای استفاده از رسانه مایه می‌گذارم. (اختلال در چرخه خواب شب‌نوروزی)	۷
	اگر به رسانه دسترسی نداشته باشم (گوشی تلفن همراه، رایانه، اینترنت و ...) عصبی و اشتفته می‌شوم.	۸
	در طول روز به طور افراطی پیام‌های خود را از نظر می‌گذرانم.	۹
	به جای انجام تکالیف درسی و وظایفم، بیشتر وقت خود را با رسانه می‌گذرانم.	۱۰
	ترجیح می‌دهم وقت خود را با رسانه بگذرانم تا با دوستان و خانواده خود.	۱۱
	به وقت تعیین شده برای استفاده از رسانه قانع و متعهد نیستم. درباره میزان زمان صرف شده دروغ می‌گویم و هنگامی که تحت نظرات نیستم از وقت سوءاستفاده می‌کنم.	۱۲
	برای فرار از مسئولیت‌ها و گاهی گریز از موقعیت‌های ناراحت‌کننده و احساسات ناخوشایند مثل افسردگی به رسانه پناه می‌برم.	۱۳
	فراآنی	
	جمع	

اگر برای تعداد زیادی از این گزاره‌ها، گزینه «همیشه» را علامت زده‌اید، احتمالاً اعتیاد رسانه‌ای دارید و بهتر است از یک مشاور کمک بگیرید.

اگر برای تعداد زیادی از این گزاره‌ها، گزینه «بیشتر وقت‌ها» را علامت زده‌اید، شما در معرض اعتیاد رسانه‌ای قرار دارید؛ در مصرف رسانه‌ای خود بازنگری کنید.

فیلم «اعتیاد رسانه‌ای» را ببینید.

البته قضاووت درباره اعتیاد رسانه‌ای به این سادگی نیست و باید عواملی چون شرایط اعتیاد، مخاطب و دسترسی را در نظر گرفت؛ به عنوان مثال شرایط اعتیاد به اینترنت عبارت اند از: استفاده بیش از سه ساعت پشت سرهم و بدون داشتن هدف خاص. پهنانی باند اینترنت در کشورها نیز متفاوت است و روی زمان دسترسی به اینترنت اثر می‌گذارد. شرایط مخاطب در ایام تحصیل، کار، امتحانات، تعطیلات و... نیز بر زمان استفاده از رسانه‌ها اثر می‌گذارد. ممکن است شما در ایام تحصیل برای انجام پژوهش‌های مدرسه‌ای خود گاهی بیش از سه ساعت از اینترنت استفاده کنید یا پس از ایام امتحانات بیشتر ساعت‌ها یک روز را برای سرگرمی به استفاده از رسانه اختصاص دهید که به معنای اعتیاد رسانه‌ای نیست.

مرد تایوانی پس از ۳ روز بازی مداوم در یک گیم‌نیت درگذشت.

نیمی از نوجوانان جهان به گوشی هوشمند اعتیاد دارند! (عصر ایران)

اعتیاد به بازی آنلاین مهندس جوان را سارق کرد.

تحقیقات نشان می‌دهد وابستگی به تلفن همراه مانع از توجه به محیط اطراف می‌شود.

هشدار قائم مقام معاون فرهنگی دانشجویی وزارت بهداشت: آمار اعتیاد به اینترنت دانشجویان نگران کننده است (فارس).

محقق و پژوهشگر دانشگاه اصفهان: اعتیاد به اینترنت، سرآمد اعتیادهای رفتاری است (فارس).

یک روانشناس در گفت و گو با فارس: اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی به طلاق منجر می‌شود!

عکس و مکث

فعالیت در خانه

با در نظر گرفتن موارد زیر برای رژیم مصرف رسانه‌ای خود اصول و قواعدی بنویسید تا با کمک آنها بهره‌مندی خود را از رسانه‌ها مدیریت کنید.

معیار	اصول و قواعد
هزینه	
زمان	
مکان	
قوانين	
ارزش‌ها و باورها	

حمله برخی ایرانی‌ها به اینستاگرام «بایت» جهانی شد.

درس ۲۲

اخلاق رسانه‌ای

وقتی از اخلاق رسانه‌ای سخن به میان می‌آید، ابتدا این معنا به ذهن خطور می‌کند که روی سخن با صاحبان رسانه‌های جمعی است؛ اما امروزه با پیدایش فناوری‌ها و فرصت‌های جدید ارتباطی از جمله رسانه‌های تعاملی، اخلاق رسانه‌ای وارد مرحله تازه‌ای از حیات خود شده است. مخاطبان سابق اکنون خود تولیدکننده و نشردهنده پیام و مانند صاحبان رسانه‌های جمعی در حوزه‌های وسیع‌تری با موضوع رعایت اخلاق رسانه‌ای روبه‌رو هستند. اخلاق رسانه‌ای، امری درونی و با ارزش‌ها مرتبط است؛ بدین مفهوم درونی است که مجموعه قواعد و اصول اخلاق باید توسط فرستنده پیام رسانه‌ای رعایت شود. منشأ ارزش‌ها خانواده، دوستان و همسالان، دین، آموزش و پرورش، و رسانه‌ها هستند.

گفت و گوی کلاسی

- ابتدا به طور فردی مشخص کنید که رعایت هر یک از گزاره‌های اخلاقی بر عهده کدام گروه نامبرده در جدول ذیل است؟ شما می‌توانید یک گروه یا هر دو گروه راعلامت بزنید.
- سپس در کلاس برداشت خود را از هر گزاره و مصدق آن با دیگران در میان بگذارید.
- آیا تفاوتی بین دیدگاهها وجود دارد؟ در صورت پاسخ مثبت این تفاوت ناشی از چیست؟

ردیف	گزاره‌های اخلاقی	رسانه‌های جمعی	شما
۱	دارا بودن احساس مسئولیت اجتماعی و رعایت مصالح عموم		
۲	توجه به حق مردم در دستیابی به اطلاعات سازنده و مفید		
۳	رعایت جنبه‌های ادب و احترام در تولید پیام		
۴	حق‌مداری و شجاعت در نقل واقعیت‌ها		
۵	خودداری از تحریف پیام (با هدف تغییر محتوا و ماهیت آن) به خصوص در خبر		
۶	توجه به اعتبار منع فرستنده پیام		
۷	خودداری از مکرو خدعا در تولید پیام		
۸	حفظ حریم خصوصی فرد و حرمت جامعه		
۹	انتقاد بی‌طرفانه از تولیدات رسانه‌ای با روش اخلاقی		
۱۰	پرهیز از هرگونه عمل خارج از چارچوب ارزش‌های دینی و انسانی		
۱۱	ترغیب به خیر و خوبی و بازداری از شر و بدی		
۱۲	توجه به آثار پیامد تولید و انتشار پیام		
۱۳	پرهیز از شایعه‌سازی و شایعه‌پراکنی		
۱۴	عدم پیروی از حدس و گمان، اخبار مشکوک و نقل قول‌های غیرمستدل		
۱۵	پرهیز از بازنشر پیام بدون بررسی صحت و اعتبار آن		

با بررسی پاسخ‌های خود ملاحظه می‌کنید که رعایت ارزش‌های اخلاقی هم برای رسانه‌های جمعی و هم برای افراد ضرورت دارد.

تحریف و قایع در فیلم‌های هالیوودی نمونه‌ای از بی‌اخلاقی رسانه‌ای

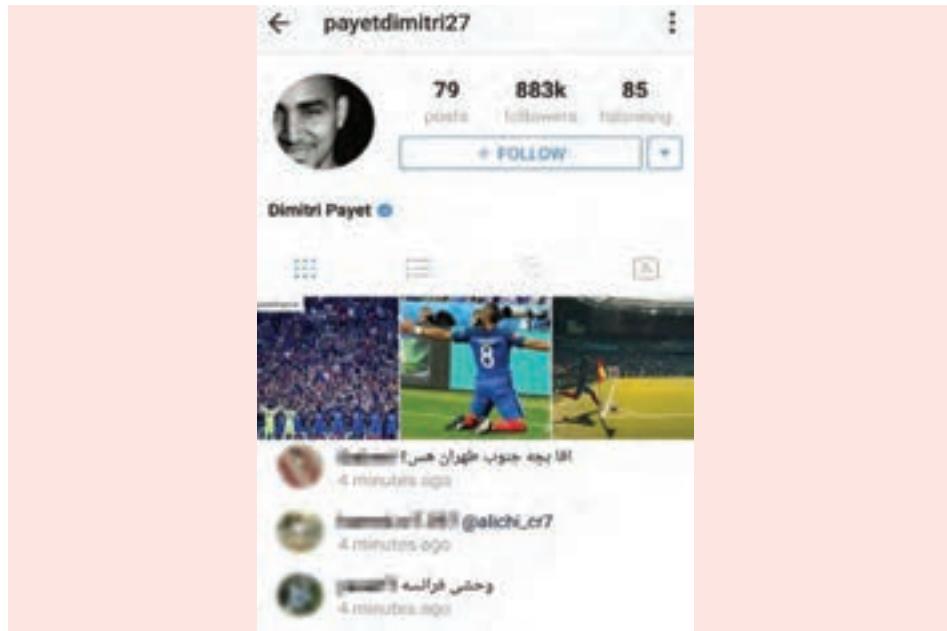
به اعتقاد بیشتر صاحب‌نظران حوزه رسانه، اخلاق رسانه‌ای اگرچه تابع اصول و قواعدی کلی و جهان‌شمول است، به سبب ریشه داشتن آن در مجموعه ارزش‌های درون جامعه، می‌تواند از جامعه و فرهنگی به جامعه و فرهنگ دیگر متفاوت و متغیر باشد. از این‌رو تدوین اصول کلی اخلاق رسانه‌ای در هر فرهنگ و جامعه، تعاریف و محدوده‌های خاص خود را دارد.

فعالیت گروهی

■ آیا می‌توانید مصدق برخی از بی‌اخلاقی‌ها را در فضای رسانه‌ای نام ببرید؟

- سرگرمی‌های بیهوده
- تهمت
- نگاه حرام
- غیبت
- ...
- دروغ
- توهین

■ آیا می‌توانید برای امر به معروف و نهی از منکر در فضای رسانه‌ای چند مثال بزنید؟
■ برای معاشرت در فضای مجازی کدام آداب و قوانین اخلاقی و اجتماعی را باید رعایت کرد؟

استفاده از عبارات ناپسند در فضای مجازی نمونه‌ای از بی‌اخلاقی رسانه‌ای

امام علی علیه السلام در باب مسئولیت افراد در برابر کلام خویش می‌فرماید: «تا زمانی که گفتاری را بر زبان نرانده‌ای آن کلام و گفتار در اختیار تو است؛ ولی زمانی که آن را اظهار کردی از آن پس ضامن عواقب و پیامدهای آن خواهی بود.»

نهج البلاغه، حدیث ۳۷۳

محتوای مجرمانه

بی‌اخلاقی‌های رسانه‌ای گاهی جنبه مجرمانه پیدا می‌کنند و از نمونه‌های محتوای مجرمانه به شمار می‌آیند. عناوین و نمونه‌ای از محتوای مجرمانه را در جدول زیر مشاهده می‌کنید.

عنوان	مثال‌ها
الف) محتوا علیه عفت و اخلاق عمومی	انتشار، توزیع و معامله محتوای خلاف عفت عمومی.
ب) محتوا علیه مقدسات اسلامی	اهانت به دین مبین اسلام و مقدسات آن
ج) محتوا علیه امنیت و آسایش عمومی	تحریص و تشویق افراد و گروه‌ها به ارتکاب اعمالی علیه امنیت، حیثیت و منافع جمهوری اسلامی ایران در داخل یا خارج از کشور.
د) محتوا علیه مقامات و نهادهای دولتی و عمومی	اهانت و هجو نسبت به مقامات، نهادها و سازمان‌های حکومتی و عمومی.
ه) محتوایی که برای ارتکاب جرائم رایانه‌ای به کار می‌رود (محتوا مرتبط با جرائم رایانه‌ای)	انتشار یا در دسترس قرار دادن محتوای حاوی آموزش دسترسی غیرمجاز، شنود غیرمجاز، جاسوسی رایانه‌ای، تحریف و اخلال در داده‌ها یا سامانه‌های رایانه‌ای و مخابراتی.
و) محتوایی که تحریک، ترغیب، یا دعوت به ارتکاب جرم می‌کند (محتوا مرتبط با فاجع مواد مخدر، فاجع مشروبات الکلی و غیره).	تشویق تحریک و تسهیل ارتکاب جرائمی که دارای جنبه عمومی هستند از قبیل اخلال در نظم، تحریب اموال عمومی، ارتشا، اختلاس، کلاهبرداری، فاجع مواد مخدر، فاجع مشروبات الکلی و غیره.
ز) محتوای مجرمانه مربوط به امور سمعی و بصری و مالکیت معنوی	انتشار و سرویس‌دهی بازی‌های رایانه‌ای دارای محتوای مجرمانه یا قادر مجاز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
ح) محتوای مجرمانه مرتبط با انتخابات مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان رهبری	انتشار هرگونه محتوا با هدف ترغیب و تشویق مردم به تحریم و یا کاهش مشارکت در انتخابات
ط) محتوای مجرمانه مرتبط با انتخابات ریاست جمهوری	انتشار هرگونه مطلب علیه نامزدهای انتخاباتی و یا انتشار مطالبی خلاف واقع دال بر انصراف نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری

برای آگاهی از شرح کامل مصادیق محتوای مجرمانه به نشانی زیر مراجعه کنید.

<http://www.cyberpolice.ir/page/2551>

اگر در فضای مجازی با یکی از مصادیق محتوای مجرمانه مواجه شدید که به نحوی موجب تهدید شما می‌شود، مطابق راهنمای تصویری زیر، جرم را به پلیس فتا گزارش کنید.

اکنون که در زمینه سواد رسانه‌ای توانایی مقدماتی کسب کرده‌اید و امکان ارتقا از این مرحله به مراحل بالاتر را هم دارید، فراموش نکنید که در برابر دیگران مسئول‌اید؛ به ویژه افرادی که در این زمینه مهارت خاصی را کسب نکرده‌اند.

برنامه‌هایی را که بهتر است پدر و مادر عزیزان هم مهارت استفاده از آنها را بیاموزند، فهرست کنید و زمان‌هایی را به آموزش این برنامه‌ها اختصاص دهید.

لطیفه‌های رسانه‌ای

■ زندگیم خوب بود ...

درسم خوب بود ...

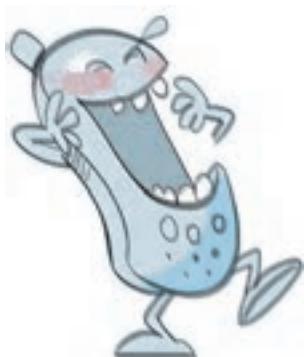
کارم رو برنامه بود ...

تو مهمونی‌ها تو جمع بودم ...

خوابم به موقع بود ...

تا اینکه یه از خدا بی‌خبری او مد گفت:

واقعاً گوشیت اینترنت نداره!!؟

■ اگر دیدی جوانی بر درختی تکیه کرده
بدان وای فای مفتی پیدا کرده!

این لطیفه‌ها به کدام نکات رژیم مصرف اشاره دارد؟